

COMENTARIS A LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA A L'APROVACIÓ DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE L'IMPOST SOBRE LES EMISSIONS DE GASOS D'EFFECTE D'HIVERNACLE QUE GENEREN LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

En el tràmit de consulta pública, prèvia a l'aprovació de l'Avantprojecte de llei de l'impost sobre les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle que generen les activitats econòmiques, ens agradaria realitzar els següents comentaris, partint del text de la Disposició Final Onzena de la Llei 16/2017, del canvi climàtic, així com del que es disposa en l'Acord pel qual s'aprova la memòria preliminar del citat avantprojecte.

1.- Risc de pèrdua de competitivitat de la indústria catalana

En primer lloc, ens sembla necessari començar aquest document advertint del greu impacte econòmic que la implementació d'aquest impost pot tenir sobre l'activitat de la indústria petroquímica a la província de Tarragona, i fins i tot sobre el conjunt de l'economia de Catalunya.

Considerant només les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle de 2021 del Complex Industrial de Repsol Petroli i Repsol Química, situat a Tarragona, la quota que resultaria d'aplicar el tipus impositiu fixat per la Disposició Final Onzena de la Llei 16/2017, del canvi climàtic, per a l'últim any d'implementació d'aquest impost aconseguiria una exorbitant xifra anual. Aquest gravamen anual gairebé duplica el que les dues citades companyies han de pagar pel dèficit de drets d'emissió de CO₂ en l'exercici 2021 pel que, en la nostra opinió, la creació d'aquest impost podria resultar clarament recaptatori si no s'incorpora com a supòsit de no subjecció totes les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle que quedin a l'empara del Règim de Comerç de Dret d'Emissió de la Unió Europea (EU-MTS en el seu acrònim en anglès). Impostos d'emissions d'altres CCAA o d'altres estats europeus preveuen l'exclusió d'aquelles emissions subjectes al règim d'MTS-UE per aquests motius.

No hi ha dubte que semblant càrrega impositiva sobre l'activitat del Grup Repsol a la província de Tarragona desincentiva l'elecció d'un complex industrial situat a Catalunya, d'entre els de titularitat del mateix Grup situats en altres comunitats autònomes, per a qualsevol pla d'inversió, d'ampliació o millora d'instal·lacions, amb la consegüent oportuna pèrdua de creació de noves ocupacions, i fins i tot, de la possible destrucció d'ocupació ja existent a la província de Tarragona.

Si ens fixem en la indústria del refinament espanyola veiem que, la refinaria de Repsol a Tarragona estaria en una clara situació de desavantatge competitiu amb l'existent a la província contigua de Castelló (del Grup BP) que no es veuria gravada per aquest impost. A més, recordem que les diferents refineries es troben connectades per la xarxa logística de Exolum (anteriorment CLH) i, per tant, aquesta situació de pèrdua de competitivitat es produiria respecte a totes elles. Si ens fixem en l'àmbit europeu, veiem que ens trobem amb productes (com són els químics i els combustibles) que tenen cotitzacions internacionals pel que el sobrecost d'aquest nou impost també afectaria greument el Complex Industrial de Repsol a Tarragona, donat que seria molt difícil incorporar el sobrecost als preus de venda.

Si extrapolem la situació que hem descrit per al nostre Grup a tots els sectors industrials sotmesos al Règim de Comerç de Dret d'Emissió de la Unió Europea i que, conforme la informació de la qual disposem, quedarien també gravats per aquest nou impost, no hi ha dubte que tota la indústria catalana en el seu conjunt quedaria en risc, no sols de

¹ <https://www.sendeco2.com/es/precios-co2>

² <https://www.netzerowatch.com/europes-heavy-industry-unlikely-to-survive-net-zero>

perdre competitivitat, sinó també de deslocalització de determinats sectors a altres comunitats autònomes en les quals no existeixi una doble càrrega econòmica sobre les mateixes emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

2.- Oportunitat del moment en l'entorn legislatiu més proper (Espanya i Unió Europea)

En segon lloc, ens agradaria destacar tota la revisió de la normativa europea que s'està realitzant en aquests mateixos moments amb l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle el 2030, un 55% per sota dels nivells de 1990.

La citada revisió comprèn un paquet de mesures, denominat paquet *Fit for 55*, publicat per la Comissió Europea al juliol del 2021, que pretén modificar o aprovar gairebé una vintena de Reglaments, Directives i Decisions en un curt termini de temps (algunes modificacions amb efectes previsibles des de 2023) per a aconseguir els objectius climàtics fixats per la Unió Europea.

En la nostra opinió no resultaria molt oportuna la implementació d'un impost sobre les emissions de CO₂ quan en el si de la Unió Europea s'estan debatent múltiples modificacions de la normativa comunitària (reguladora, tributària, etc.) per a aconseguir uns objectius mediambientals semblants, sense esperar els resultats d'aquests debats. En la revisió en curs s'estan valorant, entre altres, modificacions del règim de comerç de drets d'emissió vigent, ampliació d'aquest règim a altres sectors com el del transport i el de la construcció i una revisió compatible amb la resta de les modificacions esmentades de la tributació dels productes energètics en tota la Unió.

Adicionalment, cal tenir en compte que al desembre de l'any passat el Govern central va traslladar a les comunitats autònomes una proposta inicial de reforma del model de finançament autonòmic; procés pel qual es reformarà, més que probablement, la fiscalitat de caràcter energètic i mediambiental. Aquest informe sorgeix dels treballs previs realitzats per la Comissió d'Experts i el Comitè Tècnic Permanent d'Avaluació; informe que, d'altra banda, juntament amb informes anteriors d'experts en fiscalitat advoca per una fiscalitat mediambiental homogènia en tot l'Estat i no atomitzada per Comunitats Autònomes.

En definitiva, existeixen dos debats en curs en matèria de fiscalitat mediambiental i econòmica, les conclusions de la qual tindran un impacte regulador i fiscal també a Catalunya. Per això, ens sembla recomanable i prudent que abans de crear un nou impost d'aquest tipus s'esperï a les mesures que finalment s'adoptin per part de: (i) la Unió Europea en relació amb les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i (ii) en matèria de finançament autonòmic. D'aquesta manera, es podrà evitar la càrrega impositiva d'un impost aïllat del context europeu i nacional que gravarà la indústria catalana i minvarà la seva competitivitat.

Per això, considerem raonable que la regulació del nou impost es posposi fins que pugui assegurar-se el seu alineament amb els objectius europeus i estatals, per a evitar amb això la superposició de figures tributàries que donin lloc a solapaments, incoherències i supòsits de doble imposició que no quedin adequadament resolts, així com a càrregues administratives excessives per a les empreses.

¹ <https://www.sendeco2.com/es/precios-co2>

² <https://www.netzerowatch.com/europes-heavy-industry-unlikely-to-survive-net-zero>

3.- Doble imposició econòmica i increment del preu dels EU-MTS de 2017 a 2022

La tributació per un nou impost sobre les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle implicaria una duplicitat de costos per a totes aquelles activitats que estiguin en el règim de comerç d'emissions de la Unió Europea, provocaria un impacte negatiu en els marges dels productes que es fabriquen a Catalunya i podria lesionar greument la seva competitivitat en el mercat en el qual operen, enfront de productes fabricats en altres regions que no tenen aquest cost.

Recordem que al 2017 quan en la Llei de Canvi Climàtic de Catalunya es va preveure la creació d'aquest impost, el preu d'EU-MTS es trobava en un import pròxim als 5€/t CO₂eq, mentre que en l'actualitat el preu és superior als 80 €/t CO₂eq. (mitjana al 2022 de 82,98 €/t CO₂eq.¹) i la previsió dels analistes² per als propers anys es situa a prop de 100 €/t CO₂eq. Tot això suposa un fort incentiu per a la descarbonització de les activitats incloses en aquest règim i, per això, no té sentit que se'ls gravi amb un cost addicional. Per tant, aquestes activitats haurien de quedar excloses del nou impost.

En la nostra opinió, la proposta va totalment en contra de l'esforç que s'està fent des de la Unió Europea per promoure un preu de carboni comú i transversal en l'economia europea. Aquest impost hauria d'estar el més harmonitzat possible a nivell europeu perquè les mesures de protecció de la competitivitat que s'estan habilitant, també a nivell europeu, siguin efectives.

Com s'ha exposat anteriorment, en el paquet de mesures de la Unió Europea denominat *Fit for 55* s'inclou la revisió del règim EU-MTS, al costat de la de la Directiva de Tributació Energètica i el disseny d'un nou Mecanisme d'Ajust de Carboni en Frontera (CBAM). Un dels fins de totes aquestes revisions és traslladar a les importacions el cost de CO₂ que té la indústria europea, partint de la base que aquest cost és l'EU-MTS. Si s'afegeix un altre impost autonòmic sobre el CO₂ de la indústria que ja està inclosa en l'EU-MTS, aquest cost addicional quedaria fora del radar i no obtindria cap mena de compensació.

Per tant, reiterem que, en la nostra opinió, seria raonable esperar a la implementació del paquet *Fit for 55* de lluita contra el canvi climàtic abans d'emprendre mesures aïllades que poden no estar alineades amb les mesures finals que s'adoptin a nivell europeu.

4.- No consecució dels objectius mediambientals per aquest nou impost

Adicionalment, hauria d'atendre's al denominat "risc de fugida de carboni". La introducció d'un impost que gravi únicament l'activitat de les empreses radicades a Catalunya i no la dels seus competidors, pot portar a un escenari doblement negatiu, tant pel que respecta als termes econòmics anteriorment assenyalats, com als mediambientals, ja que l'activitat que pretenia ser desincentivada pot passar a desenvolupar-se en una altra jurisdicció i causant danys al medi ambient iguals o, a vegades, superiors als que es pretenia evitar. En realitat, el risc de desplaçament d'activitat econòmica cap a zones en les quals les regulacions o impostos mediambientals resultin més laxos per als operadors és consubstancial a un bon nombre d'iniciatives que puguin plantejar-se en matèria de protecció mediambiental. Però el que qualifica especialment el cas del denominat "risc de fugida de carboni" és que el mal mediambiental que es pretén minimitzar (el canvi climàtic) és de caràcter global, per la qual cosa els ciutadans de la Jurisdicció que perd l'activitat econòmica que es

¹ <https://www.sendeco2.com/es/precios-co2>

² <https://www.netzerowatch.com/europes-heavy-industry-unlikely-to-survive-net-zero>

desplaça a una altra amb menors requeriments o càrregues mediambientals, continuen sofrint en igual mesurada el mal mediambiental derivat del denominat “escalfament global”, com a resultat de les emissions de GEH que passen a realitzar-se des d'aquesta altra Jurisdicció.

En conseqüència, concorren raons molt sòlides de caràcter econòmic (competitivitat empresarial) i mediambiental (risc de fugida de carboni) que recomanen no exigir únicament a Catalunya un impost sobre les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle de la indústria, ja que la major part de les empreses competidores radicades en altres territoris no suportaran una càrrega fiscal equivalent.

5.- Recuperació econòmica encara en curs després de la crisi originada per la pandèmia

Finalment, ens agradaria posar de manifest que la nostra indústria encara està patint l'impacte econòmic de la crisi sanitària de la pandèmia; un dels motius que, d'altra banda, s'addueixen com a motiu del retard de la creació d'aquest impost. En la nostra opinió, hauria de tornar a plantejar-se un endarreriment en la seva creació tenint en compte que no s'ha superat encara la crisi econòmica derivada de la pandèmia, màximament quan, com ja es va assenyalar anteriorment existeix una revisió en curs de la normativa reguladora i tributària amb finalitats mediambientals en el si de la Unió Europea.

¹ <https://www.sendeco2.com/es/precios-co2>

² <https://www.netzerowatch.com/europes-heavy-industry-unlikely-to-survive-net-zero>